

УДК 342.9

ORIGINEA MĂRFURILOR ÎN DREPTUL VAMAL ȘI ÎN ACTIVITATEA PRACTICĂ VAMALĂ

Rotundu E., doctorand
Universitatea de Stat din Moldova

Originea mărfurilor desemnează țara unde este produsă marfa în întregime sau în care este obținută marfa respectivă prin prelucrarea unor produse importate. Țara de origine a mărfii se determină în scopul aplicării măsurilor tarifare și netarifare de reglementare a activității economice externe. Interesul ce apare la determinarea țării de origine a mărfii este strâns legat de aplicarea mecanismului de percepere a taxelor vamale, prevăzute de Tariful vamal comunitar. Normele care reglementează originea mărfurilor au rolul de a stabili această legătură între produse și țările beneficiare. Ele sunt utile numai în măsura în care reflectă condițiile efective de producție și comercializare și nevoile pe care regimurile preferențiale sunt concepute pentru a le satisface.

Cuvinte cheie: originea mărfurilor, țara de origine, tariful vamal, nomenclator de mărfuri, regulile de origine, cumulului de origine, originea comunitară, certificate de origine.

Происхождение товаров указывает на страну, в которой товар произведен полностью или в которой соответствующий товар был получен путем переработки импортированных материалов. Страна происхождения товара определяется в целях применения мер таможенно-тарифного и нетарифного регулирования внешнеторговой деятельности. Интерес, который возникает при определении страны происхождения товара, тесно связан с применением механизма взыскания таможенных пошлин, предусмотренных таможенным тарифом Сообщества. Нормы, которые регулируют происхождение товаров, призваны устанавливать связь между товарами и странами-бенефициарами. Они полезны, лишь когда отражают эффективные условия производства и реализации, а также потребности, которые преференциальные режимы призваны удовлетворить.

Ключевые слова: происхождение товаров, страна происхождения, таможенный тариф, классификация товаров, правила происхождения, совмещение происхождения, европейское происхождение, сертификаты происхождения.

Rotundu E. ORIGIN OF GOODS IN THE CUSTOMS LAW AND IN CUSTOMS PRACTICE

Origin of goods designate the country of produced wholly or in cargo which is obtained by processing the commodity imported products. Country of origin is decisive in the application of tariff and non-tariff regulation of foreign economic activity. The interest that appears to determine the origin of goods is closely linked to the application of the mechanism for levying customs duties, provide by the Customs Tariff. The rules governing the origin of goods serve to establish this link between products and beneficiary countries. They are useful only in so far reflect the actual conditions of production and marketing and the needs that the preferential arrangements are designed to satisfy them.

Key words: origin of goods, country of origin, customs tariffs, classification of goods, rules of origin cumulation of origin, community origin, certificates of origin.

Introducere. Un element important al politicii vamale, esențial în aplicarea tarifului vamal de import, îl reprezintă originea mărfurilor, care permite tratarea diferențială a mărfurilor ce pătrund pe teritoriul vamal al unui stat (sau grupări regionale ajunse cel puțin în stadiul comunității vamale). Originea mărfurilor este o sintagmă care în raporturile de comerț internațional desemnează țara unde este produsă marfa respectivă prin prelucrarea unor produse importante. În anumite acorduri și aranjamente comerciale internaționale se înscrisă prevederi exprese cu privire la obligația ce revine importatorului ca produsele pe care le importă să fie de origine din țara parteneră, în limite valorice sau în cantități valorice. Sancțiunea nerespectării acestei obligații este lipsirea de eficiență juridică a angajamentelor de import asumate [1].

Metode aplicate și discuții. În scopul realizării cercetării date a fost analizată literatura de specialitate națională și cea internațională, precum și cadrul normativ legal. De asemenea menționăm că s-a recurs la utilizarea metodelor de sinteză, comparație și deducție, utile în efectuarea studiului dat.

Rezultatele obținute și discuții. În viziunea autorilor C.J. Berr și H. Tremeau, originea mărfii mai poate fi definită ca o legătură geografică ce se stabilește între marfă și țară. De menționat că procesul de determinare a țării de origine are ca efect nu doar cotele taxelor vamale, ci influențează și asupra aplicării măsurilor netarifare (cota, contingentarea, măsurile de antidumping etc.) [2].

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului, cu privire la regulile de origine a mărfurilor nr. 1599 din 13.12.2002, țara de origine a mărfurilor este considerată țara în care marfa a fost obținută integral sau a fost supusă prelucrării suficiente în conformitate cu prevederile legislației în vigoare [3].

Originea este o legătură juridică ce apare între marfă și un teritoriu (regiune, stat sau o uniune vamală), unde aceasta a fost fabricată integral sau a suferit o prelucrare suficientă. Originea unui produs este nu altceva decât "naționalitatea lui economică (economic nationality)". În cadrul Uniunii Europene, conceptul de origine este utilizat ori de câte ori "tratarea vamală" aplicat bunurilor care pătrund pe teritoriul vamal european variază în funcție de

țara de origine. Cbt privește proveniența mărfii, această noțiune nu ține direct de domeniul dreptul vamal comunitar, ea referindu-se mai mult la unele măsuri de ordin sanitar și fitosanitar.

Originea mărfurilor este atestată prin certificatul de origine eliberat de autoritatea competentă a țării de export. Astfel, țara de origine a mărfurilor reprezintă țara on care mărfurile au fost obținute integral sau au fost supuse unei prelucrări suficiente. Conform prevederilor art. 215 din Codul vamal al Republicii Moldova, modul de determinare a țării de origine a mărfurilor, precum și de confirmare a originii lor este stabilit on Legea cu privire la tariful vamal [4].

Astfel, on conformitate cu prevederile art.19 al Legii cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20.11.1997, drept țară de origine a mărfii se consideră țara on care a fost obținută integral sau a fost supusă unei prelucrări suficiente conform criteriilor stabilite de prezenta lege și de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte [5]. Drept mărfuri obținute integral on țara respectivă se consideră:

- zăcămintele minerale și alte substanțe naturale extrase din soldul țării respective sau de pe fundul apelor ei teritoriale;
- plantele și produsele vegetale crescute sau recoltate on țara respectivă;
- animalele vii născute și crescute on țara respectivă;
- produsele obținute de la animale vii crescute on țara respectivă;
- produsele obținute din vbnatul și pescuitul practicate pe teritoriul țării respective;
- produsele rezultate din pescuitul maritim și alte produse extrase din mare dincolo de apele teritoriale ale țării respective, de vasele acesteia sau de cele onchiriate de ea;
- produsele fabricate la bordul navelor prelucrătoare ale țării respective, on exclusivitate din produsele menționate la lit.f);
- deșeurile și rebuturile provenite din operațiuni de producere și prelucrare desfășurate on țara respectivă;
- articolele uzate colectate on țara respectivă care pot fi folosite numai pentru recuperarea materiilor prime;
- produsele fabricate on țară exclusiv din produsele specificate la lit (art. 20).

Dacă la fabricarea mărfii au participat două sau mai multe țări, originea ei se determină on baza criteriilor privind prelucrarea suficientă a mărfii. Criteriile ce vizează prelucrarea suficientă a mărfii on țara resectivă sunt:

- a) modificarea, on Nomenclatorul combinat al mărfurilor, la nivelul oricăruia din primele patru semne, a poziției mărfii (codului de clasificare) on urma prelucrării acesteia;
- b) executarea unor operații de producție sau tehnologie suficiente pentru a considera drept țară de origine țara unde au fost efectuate aceste operații;
- c) modificarea valorii mărfii on cazul on care cota procentuală a valorii materialelor utilizate la fabricarea ei constituie nu mai puțin de 45 la sută (regula cotei *ad valorem*).

Se consideră că nu corespond criteriilor privind prelucrarea suficientă a mărfii:

- operațiunile de asigurare a păstrării produselor on stare bună on timpul transportului și depozitării;
- operațiunile de desfacere și asamblare a ambalajelor;
- spălarea, curățarea, onlăturarea prafului, acoperirea cu oxid, cu ulei, cu vopsea sau cu alte materiale de acoperire;
- călcarea sau prestarea textilelor;
- operațiunile simple de vopsire sau lustruire;
- decorticarea, albirea parțială sau totală, șlefuirea și lustruirea cerealelor și a orezului;
- operațiunile de măcinare, colorare a zahărului sau de formare a bucăților de zahăr;
- cojirea, scoaterea sâmburilor și dezghiocarea fructelor, a nucilor și a legumelor;
- ascuțirea, simpla măcinare sau simpla tăiere;
- cernerea, ciuruirea, treierarea, sortarea, clasificarea, asortarea (inclusiv formarea seturilor de articole);
- simpla ombuteliere, punerea on borcane, flacoane, saci, lăzi, cutii, fixarea pe plăci sau carton și alte operațiuni simple de ompachetare;
- aplicarea sau imprimarea mărcilor, a etichetelor, a logotipurilor și a altor semne similare distinctive pe produse sau pe ambalajele acestora;
- amestecarea simplă a produselor, chiar de diferite tipuri, atunci cbnd unul sau mai mulți compuși ai amestecului nu ondeplinesc condițiile stabilite pentru a fi considerați originari;
- simpla asamblare a părților de articole pentru constituirea unui articol complet sau dezamblarea produselor on părți;
- sacrificarea animalelor;
- combinația din două sau mai multe operațiuni specificate la lit (art. 21).

Conform prevederilor art. 25 al. (1) din Legea cu privire la tariful vamal, nr. 1380 din 20.11.1997 pentru mărfurile provenite din țările cu care Republica Moldova a oncheiat acorduri privind acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate poate fi aplicat (restabilit) regimul preferențial la tariful vamal on cazul prezentării dovezii de origine a mărfurilor (certificatul de origine, declarația de origine/declarația pe factură) ponă la expirarea termenului prevăzut de acordurile respective. La determinarea țării de origine a mărfii nu se ia on considerare originea resurselor energetice, a mașinilor, utilajului și instrumentelor folosite la fabricarea ei. Particularitățile determinării țării de origine a mărfurilor introduse pe teritoriul vamal din terțe țări se stabilesc de către Guvern. La cererea declarantului sau a oricărei persoane interesate informația privind țara de origine sau originea preferențială a mărfii se va furniza cbt mai curbnd posibil, dar nu nu mai trziu decbt peste 150 de zile de la data solicitării evaluării, cu condiția că autorităților corespuzătoare le-au fost comunicate toate informațiile necesare. Solicitățile menționate pot fi acceptate pbnă la și după punerea on vbnzare a mărfii respective. Datele stabilite privind originea mărfii sunt valabile on decurs de 3 ani, sub rezerva ca faptele pe care se bazează și condițiile on care au fost obținute să rămbnă comparabile.

Pentru aplicarea măsurilor de politică comercială, trebuie de determinat cu exactitate țara de origine a mărfii, deoarece determinarea greșită

sau intenționat greșită a acesteia poate crea facilități suplimentare sau anumite dezavantaje la promovarea mărfii pe piața UE.

La determinarea țării de origine a mărfurilor demontate sau neasamblate (livrate prin câteva partide, dacă în condițiile de producere sau transportare este imposibilă livrarea lor printr-o partidă, de asemenea, dacă partida este divizată în câteva partide în urma unei erori sau destinații incorecte) acestea pot fi examinate, la dorința declarantului, ca o marfă unitară. Condițiile de aplicare a acestei reguli sunt următoarele:

- onștiințarea prealabilă a organului vamal al țării importatoare despre divizarea mărfurilor demontate sau neasamblate în câteva partide, cu indicarea cauzelor unei asemenea divizări, anexându-se specificarea detaliată a fiecărei părți și indicându-se codurile mărfurilor conform Nomenclatorului de mărfuri, valoarea și țara de origine a mărfurilor ce fac parte din fiecare partidă;
- onștiințarea despre divizarea mărfurilor în câteva partide ca urmare a erorii sau destinații incorecte – confirmând documentar divizarea greșită a mărfii; livrarea tuturor partidelor într-o țară.

La cererea declarantului, trebuie să fie asamblată și să fie considerată o singură marfă: marfa în stare demontată sau incompletă, livrată în mai multe loturi, în cazul în care, din motive de producție sau de transportare, este imposibilă o expediție într-un singur lot, precum și marfa divizată în loturi din greșală.

Conform prevederilor pct. 10 din Hotărârea Guvernului cu privire la regulile de origine a mărfurilor, nr. 1599 din 13.12.2002, trebuie respectate următoarele condiții:

- onștiințarea prealabilă a organelor vamale despre divizarea mărfii în loturi, indicându-se cauzele acestei divizări și specificându-se fiecare lot prin indicarea codului de clasificare a mărfii;

- conform Nomenclatorului de mărfuri și a datelor despre valoarea ei și țara de origine;

- confirmarea prin acte a incorectitudinii divizării mărfii în câteva partide;

- livrarea tuturor loturilor de mărfuri dintr-o țară de către un singur exportator;

- introducerea tuturor loturilor de mărfuri prin unul și același punct vamal;

- livrarea tuturor loturilor de mărfuri în termen de cel mult șase luni de la data acceptării de către organele vamale a declarației vamale sau de la data expirării termenului de prezentare a acesteia referitor la primul lot.

Accesoriile, piesele de schimb și instrumentele folosite pentru mașini, aparate sau vehicule vor avea originea mașinii, aparatului sau vehiculului în cauză, cu condiția că acestea sunt importante și corespund după caracteristicile lor echipamentului în cauză.

La determinarea țării de origine a mărfii, ambalajul va avea originea mărfii ambalate. În scopul determinării originii mărfurilor, atunci când se pretinde că marfa are aceeași origine ca și mărfurile ambalate și acolo unde se aplică regula *ad valorem*, trebuie luat în considerare doar ambalajul care se vinde cu amănuntul. La determinarea originii mărfurilor nu se va lua în calcul originea energiei electrice, termice, a mașinilor, utilajului și instrumentelor utilizate în producerea sau prelucrarea mărfurilor.

Livrarea mărfurilor din țara de origine se va efectua în baza regulii privind transportarea directă, conform căreia marfa nu va fi transportată pe teritoriul țării terțe, cu excepția cazurilor când o asemenea transportare nu este posibilă din cauza situației geografice a acesteia. Totuși, produsele constituind o singură partidă de transport pot fi transportate prin alte teritorii, dacă este cazul transportării sau depozitării temporare pe aceste teritorii, cu condiția ca bunurile să rămână sub supravegherea organelor vamale ale țării de tranzit sau depozitare și ca ele să nu fie supuse altor operațiuni în afara celor de descărcare, reoncărcare sau altă operațiune destinată să le păstreze în condiții bune.

În cadrul Uniunii Europene, conceptul de origine este utilizat ori de câte ori "tratamentul vamal", aplicat bunurilor care pătrund în teritoriul vamal european, variază în funcție de țara de origine și este aplicat – în funcție de situația particulară – pe două planuri:

- reguli de origine preferențiale;
- reguli de origine nepreferențiale[6].

Regulile de origine preferențiale servesc drept temelie pentru acordarea la importul în statele membre ale CE a unei serii de avantaje și facilități tarifare. Aname regulii preferențiale de import motivează agenții economice din țările ce nu se bucură de asemenea regim să întreprindă diverse acțiuni pentru schimbarea originii mărfii din cea preferențială.

Originea preferențială este conferită unui bun dintr-o țară anumită, care îndeplinește anumite criterii, astfel permițând aplicarea ratelor tarifare preferențiale. Reieșind din prevederile vamale comunitare, pentru ca marfa să obțină originea preferențială trebuie să fie respectate anumite cerințe, și anume:

- măsurile tarifare preferențiale trebuie să fie stipulate în acordurile pe care statele membre ale UE le-au încheiat cu anumite state sau grupuri de state;

- măsurile tarifare preferențiale sunt acordate în mod unilateral de statele membre ale UE în favoarea unor state sau unui grup de state.

În aplicarea regulilor de origine preferențiale, autoritatea omputernicită va respecta următoarele principii:

- regulile de origine, inclusiv specificațiile relative la criteriul de transformare, relevante criteriului de prelucrare suficientă, clar definite;

- regulile de origine nu vor fi utilizate ca instrument de politică comercială;

- regulile de origine nu vor crea (prin ele înseși) efecte restrictive, de distorsiune sau perturbare a schimburilor comerciale și nu vor necesita îndeplinirea unor condiții care să nu aibă legătură cu fabricarea sau prelucrarea mărfii în cauză;

- regulile de origine aplicate importurilor și exporturilor nu vor fi restrictive, decât acelea aplicate pentru a determina dacă o marfă este de origine națională și nu produce discriminări între țări;

- regulile de origine vor fi administrate într-o manieră coerentă, uniformă, imparțială și rezonabilă;

- regulile de origine vor avea la bază un criteriu standard pozitiv. Criteriile negative sunt permise fie ca parte a procedurii de clarificare

a unui criteriu standard pozitiv sau on cazurile deosebite on care nu este necesară o determinare pozitivă a originii;

- reglementările, deciziile judiciare și administrative cu aplicare generală referitoare la regulile de origine preferențiale trebuie publicate on Monitorul Oficial al Republicii Moldova;

- la cerere, evaluările privind originea vor fi furnizate, cît de curînd posibil, dar nu mai tîrziu de 150 zile, după ce o astfel de cerere va fi formulată. Evaluările trebuie făcute publice, informațiile confidențiale nu se vor dezvălui decît dacă acest lucru este cerut on cadrul procedurilor judiciare sau controalelor fiscale. Evaluările privind originea sunt valabile pentru o perioadă de 3 ani, cu condiția că faptele și contextul on care au fost efectuate rămîn comparabile, și numai dacă on contextul unor revizuri la care se face referire la punctul următor nu se adoptă o decizie contrară;

- noile reguli de origine sau modificările acestora nu vor fi aplicate retroactiv;

- hotărârile administrative on ceea ce privește determinarea originii preferențiale vor putea fi revizuite pe cale judiciară de către instanțele de judecată competente care vor putea modifica sau anula această hotărîre;

- toate informațiile de natură confidențială sau care vor fi furnizate cu titlu confidențial on vederea aplicării regulilor de origine preferențiale vor fi tratate strict confidențial și nu vor fi divulgate fără autorizarea expresă a persoanei sau Guvernului ce le-a furnizat, cu excepția cazului on care divulgarea va fi solicitată on contextul unei proceduri judiciare sau control fiscal [7].

Originea preferențială este atribuită mărfurilor din diverse țări care respectă anumite criterii de origine. On scopul obținerii originii preferențiale, on general, regulile prevăd că mărfurile să fie obținute on ontregime sau să fie supuse unor prelucrări sau transformări specifice. Unele țări pot beneficia de unul sau mai multe aranjamente preferențiale, caz on care se poate alege unul dintre acestea. Aparența unei țări de origine la o anumită zonă geografică determină aplicarea unor măsuri de control al activității de comerț exterior. Uniunea Europeană a adoptat un set de reglementări, care conțin dispoziții aplicabile on schimburile comerciale intracomunitare și celor cu țere țări.

On baza acordurilor comerciale oncheiate de Uniunea Europeană cu unele țări sau grupuri de țări funcționează principiul cumulului de origine: on loc să se ia on considerare țara unde are loc ultima transformare substanțială, se ține seama de transformările realizate on țările partenere.

On funcție de natura convențiilor, se disting 4 mari reguli de aplicare a cumulului de origine. Primele 3 reguli se regăsesc grupate on categoria cumulului multilateral, deoarece ele se referă la schimburile comerciale dintre UE și țările ce aparțin unui sistem preferențial și a patra regulă se regăsește on categoria cumulului bilateral, care se referă la schimburile comerciale dintre UE și țările care nu fac parte din diferite organisme economice.

On cadrul cumulului multilateral, există următoarele variante:

- *cumulul multilateral total* – se aplică schimburilor comerciale cu țările candidate la adera-

re (de exemplu, Turcia), cu țările și teritoriile de peste mări și țările AELS (cu excepția Elveției). Principiul aplicat este simplu: transformarea se consideră a fi globală la nivelul tuturor țărilor din zona geografică respectivă și contează suma transformărilor, nu ultima transformare substanțială;

- *cumulul multilateral parțial*, numit și diagonal, – este aplicat unui număr mare de țări europene. Acest principiu permite acordarea unor facilități țărilor care nu constituie oncă o zonă economică asemănătoare celor acordate on cazul cumulului multilateral total;

- *cumulul regional* – se aplică on cadrul Sistemului Generalizat de Preferințe, pentru 3 grupe de țări: țările ASEAN, Piața comună din America Centrală și țările aparținînd Grupului Andin. On acest caz, originea bunurilor se consideră a fi a țara unde a avut loc prima transformare, chiar dacă marfa produsă va fi supusă on continuare unor transformări insuficiente ontr-o țară aparținînd aceluiași grup regional;

- *cumulul bilateral* se aplică on cazul relațiilor comerciale cu unele țări „izolate” și constă on faptul că produsul aparținînd uneia dintre părți (UE sau o țară terță), care face obiectul unei transformări on cealaltă parte, se consideră a avea originea acesteia [8].

Oncepînd cu 1 ianuarie 2008, Serviciul Vamal este unica autoritate abilitată cu certificarea originii preferențiale a mărfurilor și cu eliberarea dovezilor de origine. Statul de personal include 59 de ofițeri vamali, dislocați on Aparatul central și on cele 8 birouri vamale, 53 din ei fiind abilitați cu dreptul de a autentifica a certificatele de origine.

Regulile de origine nepreferențiale sunt folosite pentru a determina originea produselor supuse măsurilor de politică comercială, cum ar fi, taxe antidumping sau de compensatorii, embargouri comerciale, măsuri de protecție și compensatorii, restricții cantitative, dar și pentru cote tarifare, pentru statistici comerciale, pentru achiziții publice, pentru marcarea originii etc. On plus, restituțiile la export on UE on cadrul Politicii Agricole Comune se bazează de cele mai multe ori pe originea nepreferențială.

Codul vamal comunitar definește originea nepreferențială a mărfii on vederea:

- aplicării tarifului vamal al CE, cu excepția măsurilor preferențiale;

- aplicării unor măsuri, altele decît cele tarifare, stabilite prin dispoziții comunitare specifice on cadrul schimbului de mărfuri;

- eliberării certificatului de origine.

Autorul rombn A.T. Moldovan precizează că la stabilirea originii nepreferențiale a mărfurilor se iau on vedere următoarele criterii:

- criteriul mărfurilor produse on ontregime ontr-o țară, cînd numai o țară se ia on considerare la atribuirea originii;

- criteriul transformării substanțiale, cînd două sau mai multe țări iau parte la producerea mărfurilor.

On volumul total al importurilor on cadrul Uniunii Europene mărfurile originare din statele care se bucură de preferințele comerciale, depășesc cu mult pe cele care nu se bucură de aceste preferințe. Procedura de determinare a originii mărfii este o condiție obligatorie pentru

funcționarea Uniunii Vamale din cadrul UE, dar și pentru aplicarea Tarifului Vamal Comun. Mai mult ca atât, aceasta este necesar pentru activitatea zonelor de liber schimb și pentru aplicarea regimurilor preferențiale tarifare, precum și a multor acorduri oncheiate de către Uniunea Europeană și statele terțe ale căror legislații conțin prevederi referitoare la procedura de determinare și justificare a originii mărfii.

Procedura de determinare a originii mărfurilor este importantă atât pentru perceperea taxelor vamale, cât și pentru controlul activității de comerț exterior. Determinarea originii mărfii este necesară în următoarele situații:

- pentru importurile în cadrul aranjamentelor preferențiale;
- pentru importurile supuse unor măsuri de protecție (taxe antidumping sau compensatorii, măsuri de salvagardare, marcarea originii, restricții cantitative sau contingente tarifare);
- pentru elaborarea statisticilor comerciale.

Conform reglementărilor vamale comunitare, stabilim că procedura de determinare și justificare a originii mărfii se diferențiază în dependență de regimul sub care mărfurile sunt trecute peste frontiera vamală comunitară, respectiv pentru mărfurile introduse pe sau scoase de pe teritoriul vamal comunitar.

Originea comunitară este atribuită atât mărfurilor obținute în întregime în Uniunea Europeană, cât și celor puse în liberă circulație pe teritoriul comunitar. De la 1 ianuarie 1993, originea mărfurilor nu a mai trebuit justificată, mărfurile circulând liber în interiorul Uniunii Europene. În raporturile comerciale ale Uniunii Europene cu statele terțe, documentul care atestă originea mărfurilor este certificatul de origine. În cazul importului, țările membre ale Uniunii Europene sunt libere să determine situațiile în care originea mărfurilor este dovedită.

Certificatul de origine, în cazul operațiilor de import, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie emis de către un organism abilitat din țara exportatorului;
- să conțină toate elementele necesare identificării mărfurilor;
- să stabilească faptul că marfa este originară din țara emitentă.

În cazul exportului, certificatul de origine este vizat de Camera de Comerț din țara producătorului și de un reprezentant al Biroului Vamal de domiciliu (atunci când firma beneficiază de o procedură simplificată de vămire la export). Dovada originii mărfurilor se face prin documente diferite, în funcție de acordurile comerciale oncheiate de Uniunea Europeană cu diverse țări sau cu diverse grupuri de țări.

CertIFICATELE DE ORIGINE PREFERENȚIALE se vor emite de către autoritatea omputernicită în baza acordurilor cu privire la comerțul liber în vigoare la care Republica Moldova este parte. La eliberarea certificatelor de origine preferențiale la export, autoritatea omputernicită va aplica prevederile acordurilor cu privire la comerțul liber la care Republica Moldova este parte. Certificatele de origine nepreferențiale sunt eliberate conform modelului specificat în anexa la Regulamentul cu privire la regulile de origine a mărfurilor.

Temei pentru eliberarea certificatului de origine preferențial este cererea completată de agentul economic exportator sau de reprezentantul său legal, în modul stabilit de autoritatea omputernicită. Cererea urmează să fie onsoțită de următoarele documente:

- a) Certificatul de onregistrare a ontreprinderii în Republica Moldova;
- b) Licența sau autorizarea (în cazul exportului mărfurilor licențiate sau cotate);
- c) Certificatul de calitate eliberat de producător;
- d) Procura eliberată reprezentantului ontreprinderii ce confirmă dreptul de a perfecta documentele de export-import în numele ontreprinderii;
- e) Actul de expertiză privind determinarea producătorului pentru noile genuri de activitate.

Autoritatea omputernicită perfectează și eliberează certificate de origine a mărfurilor contra plată, a cărei mărime nu trebuie să depășească costul serviciilor prestate. Agentul economic (ontreprinderea) solicitant poartă responsabilitate pentru veridicitatea documentelor și datelor menționate în ele, prezentate autorității omputernicite. În cazurile în care necesită a fi prezentat raportul de expertiză a originii mărfii, solicitantul trebuie să prezinte raportul de expertiză ontocmit de către autoritatea omputernicită. Certificatele de origine sunt perfectate și autentificate în termen de 3 zile din momentul depunerii cererii, prezentării mărfii și a documentelor solicitate.

Autoritatea omputernicită și exportatorul sunt obligați să păstreze toate documentele ce confirm originea mărfii o perioadă ce cuprinde nu mai puțin de trei ani de la emiterea acestora. În cazul pierderii sau deteriorării Certificatului de origine, la cererea scrisă a solicitantului, poate fi eliberat un duplicat pe o blanchetă nouă de certificate, cu mențiunea DUPLICAT.

Certificatele de origine sunt perfectate pe blanchete special produse prin metoda tipografică și numerotate, având mărimea de 210x297 mm, cu filigrane și alte tipuri de semne de protecție aplicate pe blanchete care ontrunesc condițiile obligatorii de neadmitere a unor posibile falsificări. Blanchetele certificatelor de origine preferențiale și nepreferențiale sunt supuse unui regim special de evidență, aprobat de autoritățile omputernicite.

Evidența certificatelor de origine eliberate este efectuată în versiune electronică în conformitate cu modelele de certificate stabilite conform acordurilor de comerț liber. On certificatele de origine nu se admit corectări, ștergeri etc., cu excepția cazurilor când corectarea este efectuată în baza unei cereri scrise, depuse de solicitant, corectarea fiind autentificată prin ștampila și semnătura persoanei autorizate. Certificatele de origine pot fi anulate în cazurile în care există motive ontemeiate.

Persoanele responsabile de perfectarea certificatelor de origine poartă răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru eliberarea neontemeiată a certificatelor, includerea intenționată a datelor eronate în certificatele de origine. Solicitantul de informații obligatorii privind originea mărfurilor se adresează în scris Serviciului Vamal. Solicitarea de infor-

mații obligatorii privind originea mărfurilor nu se poate referi decât la un singur tip de mărfuri și la un singur set de circumstanțe ce determină originea.

Informațiile obligatorii privind originea mărfurilor se notifică solicitantului cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 150 zile de la data acceptării solicitării. Datele transmise on solicitarea de informații obligatorii privind originea mărfurilor și informația obligatorie privind originea mărfurilor notificată se stochează on baza de date a Serviciului Vamal. Informația obligatorie privind originea mărfurilor nu poate fi invocată decât de titular.

Titularul informației obligatorii privind originea mărfurilor este obligat să declare autorității vamale, on momentul efectuării formalităților vamale, că este on posesia unei informații obligatorii privind originea mărfurilor care se referă la mărfurile on cauză. Titularul unei informații obligatorii privind originea mărfurilor nu poate utiliza această informație la vămuirea mărfurilor decât dacă, on materie de origine, face dovada față de autoritatea vamală că mărfurile respective și circumstanțele care au determinat originea sunt conforme on toate privințele cu cele descrise on informația obligatorie prezentată.

Procedura de emitere a informației obligatorii privind originea mărfurilor, precum și lista documentelor necesare se stabilesc de Serviciul Vamal. Prevederile art.215² din Codul vamal al Republicii Moldova determină termenul de valabilitate a informației obligatorii privind originea mărfurilor. Astfel, informația obligatorie privind originea mărfurilor este valabilă pentru o perioadă de 3 (trei) ani de la data emiterii.

Informația obligatorie privind originea mărfurilor se anulează de Serviciul Vamal dacă a fost emisă on baza unor informații eronate sau incomplete furnizate de solicitant. Informația obligatorie privind originea mărfurilor oncetează să mai fie valabilă:

a) ca urmare a adoptării unei reglementări sau oncheieri de către Republica Moldova a unui acord cu ale cărui prevederi informația obligatorie privind originea mărfurilor nu mai este conformă;

b) când devine incompatibilă cu regulile de origine a mărfurilor prevăzute de legislația on vigoare;

c) când este modificată sau revocată la cerea titularului.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Caraiani Gh. Lexicon de termeni în domeniul transporturilor și vămuirii / Gh. Caraiani. – București : Lumina Lex, 2000. – 367 p.
2. Radu Gh. Drept vamal comunitar / Gh. Radu. – Chișinău, 2001. – 431 p.
3. Hotărîrea Guvernului “Cu privire la regulile de origine a mărfurilor”, nr.1599 din 13.12.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – Nr. 174-176/1755.
4. Codul vamal al Republicii Moldova, nr. 1149-XIV din 20.07.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2000. – Nr.160-162/1201.
5. Legea “Cu privire la tariful vamal”, nr. 1380 din 20.11.1997 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova. – 2007. – Nr. ed. special.
6. Erhan Ia. Drept vamal comunitar / Ia. Erhan, T. Cârnaț. – Chișinău, 2011. – 121 p.
7. Caraiani Gh. Manual pentru declarații și expertiși vamali / Gh. Caraiani. – București : Lumina Lex, 2001. – 186 p.
8. Moldovan A.T. Drept Vamal / A.T. Moldovan. – București, 2006. – 321 p.